

Βάσω Κατράκη: Η χαράκτρια από τη νερένια πόλη

Το Αιτωλικό είναι ένας παράξενος τόπος. Ένα μικρό κομμάτι γης μέσα στη λιμνοθάλασσα ενώνεται με δυο πέτρινα γεφύρια με την ξηρά. Όταν ήμουν μικρή το έβλεπα σαν ένα ακόμα μέρος δίπλα στο χωριό του μπαμπά με τη μεγάλη πλατεία για ατελείωτο παιχνίδι. Μεγαλώνοντας αυτό το περίεργο νησί απέκτησε κάτι αξιοπρόσεχτο για μένα. Δεν είναι μόνο η θέση του, η λιμνοθάλασσα μέσα στην οποία φύτεψε, τα πανηγύρια, το φαγητό και ο κόσμος. Είναι που εκεί γεννήθηκε και μεγάλωσε η Βάσω Κατράκη. Ο τόπος που έδωσε στη μεγάλη χαράκτρια τις μνήμες και τις εικόνες που αποτύπωσε σε πέτρα και ξύλο. Ο τόπος που περπάτησε και ονειρεύτηκε πως μια μέρα θα γίνει, όπως έλεγε, ζωγράφος.

“Γεννήθηκα στο Αιτωλικό του Μεσολογγίου.

Το Αιτωλικό είναι ένα μικρό νησάκι, που το συνδέουν με τη στεριά δυο μακριά πέτρινα γεφύρια με πολλές μικρές τοξωτές καμάρες. Το σπίτι μας ήτανε σχεδόν όλο μέσα στη θάλασσα και στη γειτονιά καθότανε όλο ψαράδες. Ένα ξυπόλυτο μελισσολόι τριγύριζε ολοήμερα, με τις γυναίκες τους συνέχεια γκαστρωμένες και τα παιδιά, μπακανιασμένα από την ελονοσία. [...]

Γύρω-γύρω από τη μικρή μας θάλασσα ήτανε η έξοχή, γεμάτη ελιές, χωράφια καρπερά, μπουστάνια, καπνοτόπια, σιτηρά. Μια ζωή στη στεργιά και στη θάλασσα, γεμάτη ιδρώτα και μόχθο.

Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον μεγάλωσα. Διάβαζα βιβλία και βιβλία πούχε ο αδερφός μου κι οι φίλοι μας. Μ' άρεσε πολύ το διάβασμα και πιο πολύ ή ποίηση. Κοντά στ' αδέρφια μου ζωγράφιζα κι εγώ. Κρυφά, ονειρευόμουνα να γίνω ζωγράφος, μα

μου φαινότανε τόσο απίστευτα μεγάλο που δεν μπορούσε λογικά να χωρέσει στο μυαλό μου. [...]Και μια μέρα, σφηνώθηκε ξαφνικά στο μυαλό μου ένα ερώτημα. Κι' αν γίνω ζωγράφος; Πώς έγινε έτσι άξαφνα αυτό, δεν το κατάλαβα. Χίλιες καμπάνες χτυπήσανε μέσα μου, κι έχασα τον κόσμο. Από τότε, δεν είχα τίποτε άλλο στο μυαλό μου νύχτα και μέρα.

Μα, χίλιες δυο αναποδιές ξεφυτρώσανε, και ξαφνικά, ο πατέρας μου αρρώστησε βαριά κι έπεσε πολύ πίκρα και θλίψη στο σπίτι μας, πού κράτησε επτά ολόκληρα χρόνια. Και κάποια μέρα, αφού πέθανε ο πατέρας μου, ξεκίνησα για την Αθήνα μην ξέροντας ακριβώς τι θα κάνω.

Πήγα στη Σχολή Καλών Τεχνών, κι έμαθα πώς σε λίγες μέρες θ' αρχίζανε οι εξετάσεις. Αμέσως έτρεξα και γράφτηκα στη Σχολή. Έδωσα εξετάσεις.

Στη Σχολή Καλών Τεχνών είχα Καθηγητές τον Παρθένη στη Ζωγραφική και τον Κεφαλληνό στη Χαρακτική. Πήρα το Δίπλωμα της Σχολής το 1940 με μια τρίμηνη υποτροφία στη Ζωγραφική για τα νησιά και ένα βραβείο και δυό επαίνους στη Χαρακτική. Μετά αμέσως πόλεμος, κατοχή, πείνα, αντίσταση, και μετά πάλι εμφύλιος πόλεμος, πάλι σκοτωμοί άδικοι κι ακατονόμαστοι, εξορίες, φυλακές, όλα τα δεινά της Πατρίδας περάσανε από της δικής μου γενιάς τις πλάτες."

Βάσω Κατράκη

Τα έργα της μυρίζουν θάλασσα . Με συγκινεί που αναγνωρίζω τις εικόνες ,τα γεφύρια, τις βάρκες, τα σταφνοκάρια. Ακούω τους ψαράδες να γελάνε και νιώθω το αεράκι που φυσάει.

Τα έργα της όμως μυρίζουν και πόνο, φόβο και αγωνία. Αντίσταση και δύναμη. Αντανακλούν την πραγματικότητα που ζει αλλά και τις πεποιθήσεις της . Οργανωμένη στο ΕΑΜ καλλιτεχνών στον πόλεμο του '40 εικονογραφεί αντιστασιακό υλικό, ενώ στον εμφύλιο τάσσεται στο πλευρό της ΕΠΟΝ και του ΕΛΑΣ. Κατά τη

διάρκεια της δικτατορίας εξορίζεται και ζωγραφίζει βότσαλα προκειμένου να εκφραστεί καλλιτεχνικά.

Αν κοιτάξεις τις μήτρες που δούλευε προσεκτικά θα δεις τον ιδρώτα από τα χέρια της ακόμα υγρό επάνω τους και θα νιώσεις τον κόπο της δουλειάς της. Μιας δουλειάς που αγάπησε και ακολούθησε μέχρι το τέλος της ζωής της.

